

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IV. De modi nescia contemplatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

ris impetrapitur, incipitque incomprehensibilis DEI divitias inveni, multa que ei per divinam revelationem manifestantur, sed nec eis contenta manet, iterum enim majori impetu & fervore ad unionem cum dilecto, omnia illa transcendens, ardentissime anhelat.

Et quamvis in utroque contemplationis genere ista tenebrarum caligo percipitur, est tamen magnum discrimen inter harum tenebrarum genera: nam sicut lumen majus à minori in claritate differt, ita tenebræ majores à minoribus distinguuntur. Et sicut (teste Salomone Prov. 4.) *justorum semita, quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectam diem*: ita quoque contemplativorum tenebræ & caligo usque ad perfectam noctem & caliginem mirabiliter crescunt & intenduntur. Et hoc forsan voluit significare David cum dixit Psal. 138. *Sicut tenebræ ejus, ita & lumen ejus, id est, sicut in lumine sunt perfectionis gradus, ita & in tenebris divinis jure debent constitui similes etiam gradus.*

Modum autem DEUM contemplandi in hac caligine, & quæ ibi animæ ad DEUM anhelanti eveniant, Henricus Harphius lib. 3. *Myst. Theol. par. 3. cap. 23.* latius prosequitur, cujus mentem ad brevioris methodum, ejus tamen verbis utentes, reducamus. Postquam, inquit, anima in imaginibus & similitudinibus tam corporeis quam intellectuales DEUM est contemplata, & cum hujusmodi contemplationis modis minime possit esse contenta, cum plenam DEI cognitionem animæ non conferant, ideo relictis illis, anima dilecta totis se præcordiis sublevar, ac desiderio accenditur ad videndum dilectum in sua gloriosa & nuda essentia, devotis suspiriis clamitans & dicens: *Domine, ostende nobis Patrem, & sufficit nobis*: Joan. 14. & item Psal. 79. *Ostende faciem tuam, & salvemur*. confidens, quod intuitiva cognitio, qua DEUM in hac vita contemplamur, in imaginibus & similitudinibus versatur, quibus DEUM veluti per indumenta quædam, & non ex facie cognoscimus. Hinc protinus oculum suum intellectualem ab omnibus imaginibus etiam intelligibilibus, quales sunt imagines Divinitatis, unitatis, trinitatis, bonitatis, &c. denudare festinat, judicans ipsa luce clarius, quod hæc omnia, quantumcumque præcella videantur, DEUM tamen propriè non repræsentant, sed tantum sunt mensuræ humanæ comprehensibilitatis & intelligentiæ. Quapropter per nudam cognitionem suam non cessat intrare in illam divinam caliginem, ubi nimirum in quadam perfecta Dei ignorantia constituitur, & veluti inter duas mensas quasi præ fame moritura ponitur. Nam ad mensam inferiorem, ubi DEUS in imaginibus umbratice cognoscitur & diligitur, inclinare se tenet: ad superiorem verò mensam, ubi DEUS in nuda sua gloriosa essentia conspicitur, accedere non permittitur. Sic igitur manet sedens in nuda caligine, & immediate cor ignota gloriose Divinitatis præsentia suâ ibi constituens habitationem, eò quod illic sine medio lumen illud gloriosum in ipsa caligine resurgere non cessat, licet mentis nostræ tenebræ lumen ipsum comprehendere non valeant.

Interim tamen dum in hac vita peregrinatur, suam habitationem in ipsa caligine sub mensa superiori coram immediata præsentia dilecti, veluti sub umbra illius quem desiderat, quadam anhelosa longanimitate constituit, & instar catelli micæ de mensa Domini expectantis, Nec ibi otiosa

invenitur: siquidem sollicita semper est quomodo DEO magis ac magis placeat, divinum beneplacitum ob oculos semper habens, ac in operibus virtutis, ex cunctis vigorosis, & affectibus amorosis super omnes occupationes & multiplicitates se exercens, & hanc habitationem continuè visitans, per excessum quemdam simplicem omnium cogitationum, similitudinum & imaginum, imò & super omnem DEI nominationem; & sic post omnem occupationem, secundum se totam in caliginosam, sicut in propriam habitationem revertitur: tum etiam, quia illic otiosam quamdam habitationem habet, scilicet amorosam quamdam anhelationem ad videndam nudam & gloriosam faciem dilecti sui, ad sedendum inquam cum ceteris electis ad mensam illam supremam, ubi tandem dilectus ejus erit cibus & potus ipsius. Hæc Harphius. Ubi præclare tedium, desiderium & spem, & exercitia alia, quæ in hac amorosa anhelatione in hac caligine celebrata inveniuntur, prosequitur, de quibus infra cap. 7. plenius disseremus.

CAPVT IV.

De modi nescia contemplatione.

Hæc summi boni in caligine contemplatio non immerito à Mysticis Doctoribus modi nescia nuncupatur: nam tunc virtus intellectiva, ut bene docet Harphius lib. 3. *Myst. Theol. 4. par. cap. 29.* in modum modi nescium elevatur, ita ut intuitus ejus sine modo fiat, nec sic, nec hic, nec ibi firmetur, sed omnia quodammodo sine modo complectitur, eò quod ejus intuitus ei superexaltatus & superdilatus est, ita quod nescit ubi respiciat, veluti vagabundus & erraticus nec intuitum revocare potest, quia totus est ab eo diffusus sine modo, sine fine, ac sine reversione, quia quod capere desiderat, ad ipsi ad votum non valet. In hoc statu intellectus semper habet propensionem & inclinationem, ut videat quid sit DEUS in se, & qualis sit: quoniam ad hoc à DEO ducitur, allucitur & invitatur, ac eam ob causam, ut supra dixi, non cessat continuè suspiriis ad portas divinæ misericordie pulsare; sed tamen intellectus illic excubare cogitur, quia oculus ejus ab immensa claritate reverberatur & caligat. Exultat tamen interim cum sponta, dicens: *Sub umbra illius (id est Christi) quem desideraveram, sedui, & fructus ejus dulcis gutturi meo.*

Potest illud advertendum est, ad hanc contemplationis speciem etiam alias, quæ variis nominibus à Mysticis vocari solent, reduci. Prima, quæ *Spiritualis anima somnus* dicitur, quæ nihil aliud est, quam quædam in DEO felicissima obdormitio, in qua spiritus à se dissolvit, nesciens ubi aut quomodo; hoc tantum sciens, quod sponta Cantic. 5. dicit: *Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est, & eodem cap. Ego dormio, & cor meum vigilat.* quia eodem tempore anima ab omnibus rebus abstracta, & à se ipsa, id est à sensibus, quodammodo alienata, solius dilecti intuitioni & castissimo amoris dulciter inhæret. Et quamvis sæpè contingat in hoc gradu animam à sensibus ad divinam omnino rapi, in hoc tamen suavi dormitione omnino non fit extra se: nam licet operationes externorum sensuum ac imaginationis quodammodo debilitentur, non tamen penitus consopiti-

tur, quemadmodum ii qui dormire solent, qui nec omnino sensibus carent, nec omnino sensibus orantur.

Demum est alia contemplationis species, quæ *Quies in DEO* iure vocatur, in qua DEUS in puro ac eminenti amore possidetur, & ipse in animâ cum dilectione prolabitur, alterque alterius in possessione & quiete mutua requiescit; in ea spiritus clarificatur, & totus divino lumine ac dulcore perfunditur, & DEUS cum ipso, & ipse cum DEO mira charitatis adhesionem & iocunditatem ad invicem conglutinantur. Hæc iocundissima quies à pura DEI contemplatione provenire solet, estque proxima ad unionem fructivam cum DEO dispositio. De hac admirabili quiete D. Bonaventura *Tract. de Septem gradib. contempl. iv. a. scripsit*: *Quies est totius anime mira quedam & suavis tranquillitas, per infusam nobis ex frequentia orationis dulcedinem concreta. Soli valde spiritualibus experientia huius quietis conceditur, quibus & datur etiam ipsius supercelestes substantias contemplando transcendere: superignora enim bonitas ipsi familiaris seipsam eis immittit, & eis tota virtute dilatare sinu sancti desiderii, poterit suscipiunt beatas immisiones animalibus & presumptuos omnino incognitas. Sic igitur puris Sanctorum contemplativorum animabus ita infuso nutrimento ditissime adimpleti splendescunt ipsorum ratio, dulcescit concupiscentia, hilarescit irascibilis, ex dilectione quorum Desiderium illam quietem non ambigimus emanare. Hæc ille. De hac suavissima contemplatione, & de suavi somno eam antecedenti, plura lib. 5. c. 6. de Contemplatione scripsimus. Est autem hæc iocundissima quies, ultima dispositio ad divinam & arcanam unionem animæ, ut præclare sanctissima virgo Teresa lib. sua Vita c. 14. & sequentibus adnotavit.*

CAPUT V.

Divina revelationes, visiones, ac locutiones, quæ in raptu sapienter in via Illuminativa contingunt.

CLEMENTISSIMUS DEUS solet (idque non raro) in via Illuminativa proficientibus, utpote puris ac defecatis mentibus ornatis, mirabiles visiones ac divinorum secretorum revelationes à corporeis sensibus raptu liberalissime communicare. Plura essent hic de raptu & revelationibus differenda, de quibus speciatim alibi, adjuvante DEO, dicemus.

Solent autem illi, qui ad hunc statum viæ Illuminativæ pervenerunt, tempore amoris æstus & impatientiæ interdum supra seipsos in spiritum rapti, ubi vel sub formis & similitudinibus quædam eis proponuntur veritates, sive internis verbis aliqua exprimentur, sive pro ipsorum, sive aliorum necessitate quandoque etiam eis futura paudantur. Istæ verò revelationes, visiones, sive locutiones aliquando sub corporeis sunt simulacris & imaginibus in phantasia receptis, quæ quidem Angelorum ministerio efficiuntur: aliquando verò sub intellectuali veritate ac mediis intellectualibus speciebus contingunt, quæ intellectualis visio nuncupatur: interdum verò quidam super seipsos & supra spiritum suum in quodam incomprehensibile rapiuntur bonum, quod eo modo quo ipsum vel viderunt vel audierunt, nullis umquam verbis aut exprimere, aut indicare valent.

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

Porro quandoque (ut egregie docet Rusbrochius lib. 2. de Ornat. nupt. cap. 25.) velut fulgores quosdam repentinos instat fulgurum DEUS mittit in spiritum, siquidem subitaneus quidam singularis claritatis fulgor ex simplici radianti nuditate, emicatum verò spiritus in momento supra seipsum sublevarur, sed mox lumen huiusmodi dissiparet, & homo rediret ad se. Et hoc quoque Deus ipse operatur, & est quiddam præclarum valde: quandoquidem tales sæpius homines redduntur illuminari. Solet præterea etiam aliud quiddam faventem amoris æstu laborantibus: non omni quodam percipiunt lumen, quod quidem profectum sit ex DEO, sed per media. In ipso autem lumine cor & vis appetitiva verius ipsum lumen sese erigunt, & ex hac luminis oblatione tanta sentitur appetentia & delectatio, ut li cordi intolerabilis, & præ exultatione in quamdam prorumpit vocem, & id iubilus appellatur, quod ejusmodi gaudium est, ut verbis non possit explicari. Neque id devitari aut suppressi potest. Si enim cor de sursum electo ac patulo quicquam luminis huius occurrere velit, vox talis sequatur necesse est, quando lux ipsa & exercitatio perseverat. Præter hos alii vel à proprio Angelo, vel ab aliis beatis spiritibus, in somnis de diversis sibi necessariis rebus instituantur.

Raptus igitur, visiones, revelationes, sive locutiones, communes quidem sunt omnibus viam hanc supernaturalem, sive Purgativam, sive Illuminativam, sive Unitivam illam sit, ingrediens, ut plane constat ex istis, quæ superius, de via Purgativa agentes cap. 10. annotavimus. Multum tamen interest inter visiones, revelationes, & alias perceptiones mentales, quæ in hoc triplici statu evenire solent: nam frequenter, quæ nondum benè purgatis eveniunt, in inferiori cælo, id est, in imaginatione, recipiuntur: quæ verò in Illuminativa contingunt, in intellectu & voluntate à phantasmatibus & affectionibus aliis expurgatis, tamquam in secundo & nobiliori cælo recipiuntur: illæ verò perceptiones, quæ purissimis mentibus, quales sunt quæ amorem unitivum degustarunt, omnium sunt nobilissimæ, utpote quæ usque ad tertium animæ cælum, hoc est, ad supremam animæ partem ascendunt. Nec solum raptus, revelationes & perceptiones aliæ differunt ex parte subiecti in quo recipiuntur, ut ex istis constat, verum etiam ex aliis multis capitibus.

Primò, Ex majori & pleniori influxu luminis intellectualis: nam Proficientibus & majori purgatione mundatis, quales sunt viam Illuminativam ingressi, DEUS clarius & perfectius lumen, quam incipientibus purgari, perfundit. Purgatissimis verò, quales sunt qui DEO per intimam & fructivam unionem adherent, liberius lumen his, qui ad hunc felicissimum statum nondum pervenerunt, immittit.

Secundò, Ex immisione specierum sive præexistentium nova ordinatione in mentem illius, qui ad divina percipienda rapitur; sumi etiam potest harum perceptionum mentalium differentia: nã similitudines, sive species intellectuales, excellentiores quidem sunt imaginariis, & intellectuales illæ nobiliores sunt, quæ de novo infunduntur à DEO speciebus aliis in mente præexistentibus. Solent enim DEUS novas species intelligentes ipsi menti infundere, ut plenius lib. 6. de Contemplatione cap. 2. pertractavimus.

Z. 2

Diserte